

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 58. Colloquium re infecta dissolutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

tarint, proin ipsimet in sua doctrina Sæc. XVII.
 corrigerent, quæ in aliis culpant, ve- A. C. 1645.
 ritatis demum nunquam extinguendæ
 fiduciam Protestantes unice in illo Ma-
 jorum suorum Symbolo repositam ha-
 berent in his verbis: *Verbum Domini*
manet in æternum. Porro sequentes duæ
 Sessiones inutili disceptatione absume-
 bantur.

§. LVIII.

Colloquium re infecta dissolutum.

Dies erat tertia Octobris, in qua Ses- *Sagitar.*
 sio vigesima secunda habebatur, *intro. Hist.*
 non sine indignatione Protestantium; *t. 2. p. 1592.*
 sicut enim hi in nupera Sessione non *Walchii*
 comparuerunt, sub vano hoc obtentu, *Bibl. c. 2.*
 quod ea omnium partium consensu non *de Script.*
 fuisset indicta, ita contra hanc quoque *Hist. p. 883.*
 reclamarunt, caussati, quod ipsis non
 omnino consentientibus indicta fuisset:
 cum ergo Catholici ex continuis Pro-
 testantium cavillationibus probe cogno-
 scerent, quod non nisi quæsitis tergiver-
 sationibus, motisque rixis concordiaë
 successum præpedire niterentur, hinc
 Regis Legatus illorum audaciam coer-
 cere intentus, præcipue Hulfemannum
 ceteris magis protervum acriter redar-
 guit, eo quod Regiam instructionem in-
 terpretandi auctoritatem sibi assumeret:

M 5

Schon-

Sæc. XVII. Schonhofius quoque ad nuperam Ber-
A. C. 1645. gii Calvinistæ declamationem respon-
 dens, demonstratum ibat, falso Catho-
 licis imputari, quod ad pugnx classi-
 cum provocent, & tamen disputatio-
 nem effugiant, suamque Ecclesiam am-
 plioribus præ aliis efferant titulis, &
 suis monitis moras neçant: e contra-
 rio autem Protestantibus objecit, quod
 Religionum dissidia componendi curam
 abjicerent, & proposita duntaxat secta-
 rum tolerantia aptas concordiam stabili-
 endi rationes eluderent, necnon ipsorum
 scripta & confessiones nondum prælectas,
 actisque insertas fuisse immerito
 quererentur, cum id non alia ex causa
 factum fuisset, nisi quia contra Regis
 mandatum amaras & crebras in Catholicos
 & Catholicam fidem injurias illis inseruerint,
 Catholicæ doctrinæ & Ecclesiæ falsas, privatasque
 quorundam opiniones imputarint, sine
 necessitate privatos congressus multiplicarint
 & in longius protraxerint, ac denique a
 præscripta concordie methodo recedentes,
 nonnisi sua dogmata vindicare conati sint &c.
 Perorantem Schonhofium excepit P. Hieronymus
 a S. Hyacintho Carmelita Excalceatus,
 qui Hulfemannum gravibus oppido verbis
 ita alloquebatur: „nimia temeritate Schonhofium de ar-
 rogata

„rogata
 „preta
 „cum
 „illius
 „for c
 „lici
 „fuim
 „cond
 „ptis t
 „auter
 „nunq
 „loc
 „bum
 „ausus
 „scilic
 „casio
 „lione
 „rem
 „tristi
 „met
 „habu
 „suis v
 „lim f
 „bellic
 „ris;
 „ni co
 „bum
 „num
 „nus n
 „ab in
 „num
 „tione

„rogata Regiam instructionem inter-
 „pretandi licentia redarguere ausus es, Sæc. XVII.
A. C. 1645.
 „cum hoc tamen nunquam in mentem
 „illius venerit; desideratur in te ma-
 „jor cautella & modestia: nos Catho-
 „lici hucusque omni moderatione usi
 „fuimus, non item vos: novas leges
 „condere non intendimus, sed præscri-
 „ptis firmiter inhæremus: Dissimulare
 „autem non possumus, quod sectæ tuæ
 „nunquam extinguendæ fiduciam in
 „hoc Majorum tuorum Symbolo: *Ver-*
 „*bum Domini manet in æternum* ponere
 „ausus sis, cum tamen Majores tui,
 „scilicet seditiosi Lutherani, dum oc-
 „casione & prætextu Religionis rebel-
 „lionem contra Carolum V. Imperato-
 „rem minus faustis auspiciis inchoatam
 „tristiori fato terminarunt, hæc ipsa-
 „met verba pro Symbolo & tessera
 „habuerint, eorumque initiales literas
 „suis vestibis affixas prætulerint: No-
 „lim suspicari, quod ad ejusmodi re-
 „bellionem tuo epilogo alludere volue-
 „ris; id enim a scopo & indole frater-
 „ni colloquii omnino abluderet: Ver-
 „bum quidem Domini manet in æter-
 „num, hoc autem symbolum, quate-
 „nus nobis est, & esse potest suspectum,
 „ab inclyto hoc Regno exulet in æter-
 „num., Finita hac Patris Hieronymi ora-
 „tione Hulfemannus ideo graviter offen-
 „sus,

Sæc. XVII.
A. C. 1645

sus, quod sui Majores rebellionem contra Cæsarem movisse dicerentur, respondit, illos ex æquitate & jure naturali coactos arma defensiva in Cæsarem strinxisse, hanc vero calumniam in ipsum Saxonæ Electorem redundare, cujus nomine ipse satisfactionem peteret: Huic vero Pater Hieronymus mox regessit, *hujus non est loci, negotia Ducis aut Ducatus Saxonæ pertractare, in quocunque alio loco & foro dictorum veritatem comprobare paratus sum*: Varia erant de hac lite judicia; potissimi tamen Hulfemannum temeritatis & impudentiæ postulabant, eoquod Lutherani symboli verba tempori & loco prorsus incongrua induxisset, quid enim res in Germania gestæ ad Lutheranos in Polonia? ipsum quoque Hulfemannum non a Saxone missum, sed a Polonis exoratum venisse, dicebant alii &c. Non multo post hic idem Carmelitanus Theologus scriptum vulgavit, sub hoc titulo: *Satisfactio ab Hulfemannino in colloquio charitativo Thoruniensi requisita, & ibidem exhibita unacum animadversione in eundem Ministrum Wittebergensem*. Hoc scriptum quoque P. Hieronymus in Sessione vigesima septima palam exhibuit, quod tamen, cum ad principale negotium minus spectare videretur, actis non fuit insertum, publicis

blicis tamen typis anno sequenti Cra-
 coviæ divulgatum. Ita demum mu-
 tuis criminationibus hæc Sessio fuit
 interrupta, pariter sequentes duæ die
 quarta & quinta Octobris habitæ re in-
 secta fuerunt solutæ, eoquod Luthera-
 ni suas confessiones ab injuriis contra
 Catholicos effusis expurgare recusarent,
 imo acriter etiam in Zbigneum refor-
 matæ partis Præsidentem inveherentur,
 eoquod invitis Lutheranis ad objecta
 imposterum responderi prohibuerit:
 quocirca Calvinistas rogarunt, ut e-
 tiam suæ partis causam *contra Catho-*
licos agerent, nec in oblatiis suis con-
 fessionibus aliquid immutari pateren-
 tur. Egregia prorsus ineundæ inter
 partes concordie ratio, ubi nihil de
 sua opinione remittere, oppositam ve-
 ro partem junctis viribus opprimere,
 firmum, fixum erat.

Cum itaque ob Protestantium contu-
 maciam colloquium nimis retardaretur
 Schonhofius Regem adiens, declara-
 tionem sive supplementum Regiæ in-
 structionis retulit, atque ex Regis man-
 dato die decima Octobris in Sessione
 XXV. declaravit, deinceps novas seu
 præliminares quæstiones non esse pro-
 ducendas: humane & leniter, non a-
 cerbe omnia peragenda, modum do-
 ctrinas exponendi præscriptum omnino
 obser-

Sæc. XVII.
 A. C. 1645.

Sæc. XVII. A. C. 1645. observandum, & Protestantium scripta esse acceptanda, expunctis tamen iis, quæ Catholicam partem merito offendunt: Dehinc tam Catholici quam Protestantes ad Regem quosdam deputarunt, qui eidem suas fidei confessiones exhiberent: interim vero Thorunii nullæ habebantur Sessiones, privatos tamen conventus inter se egerunt Protestantes, ubi inter Regiomontanos Calvinistas & Lutheranos acris exorta est dissensio; partim quod hi digniorem locum ipsis cedere nollent, partim quod in sua instructione illis injunctum, ut in communi causa contra Pontificios sese Calvinistis associarent: e contrario autem Lutherani Calvinistas in suam societatem admittere recusarent, nisi prius die decima septima Octobris præfatæ instructioni nuntium mitterent: Tentabat quoque Calvinistarum Præses Protestantes in fide & doctrina conjungere, incassum tamen, cum Lutherani ad suam instructionem provocarent, qua saltem cum Pontificiis, non autem cum aliis agere, ipsis concessum esset, nec aliam concordæ legem se admissuros, declararent, quam ut Calvinistæ repudiatis prius suis erroribus ipsorum sententiæ accederent: cum autem, uti pronuntiabat Hulsemannus, Lutherani a Calvinistis in

arti-

INNO

articu

stent

nis G

T

fionib

tes d

conji

tenti

tholi

frang

pala

cellu

confe

verfa

xias,

ties r

sent:

tus d

loqui

Sessi

fuisse

(*)

tonia

quod

bus ca

rarun

tales

damer

Eccle

Eccle

perta

articulis fundamentalibus (*) tantum di-
 stent, quantum cælum a terra, om-
 nis concordia ratio erat desperata.

Tandem in sequentibus decem Ses-
 sionibus nil aliud actum, nisi quod par-
 tes dilati negotii culpam alia in aliam
 conjicerent, & Protestantes variis ob-
 tentibus decisionem eluderent, ac Ca-
 tholicorum patientiam usque adeo
 frangerent, ut tandem Protestantibus
 palam declararent, ipsos colloqui suc-
 cessum nequiter præpedivisse suæ fidei
 confessionibus, quas Regio mandato ad-
 versas, & Catholicis injurias atque no-
 xias, ac toti demum negotio inutiles to-
 ties rogati & admoniti corrigere recufas-
 sent: Unde in Sessione ultima Regis Lega-
 tus die vigesima prima Novembris col-
 loquium hoc, quin vel semel in aliqua
 Sessione de principali negotio actum
 fuisset, dissolvit, cunctis re infecta ad
 sua

(*) Vide decretum Pseudo Synodi Caren-
 tonianæ, ubi egregii hi Patres testabantur,
 quod Lutherani a Calvinistis *in fundamentali-*
bus capitibus consentiant, proin hi vel igno-
 rarunt, quæ utriusque Ecclesiæ fundamen-
 tales essent articuli, vel Lutheranos in fun-
 damentibus fidei articulis dissentientes ad
 Ecclesiæ suæ societatem admisere, & ex
 Ecclesia sua Virgine purissima Meretricem a-
 perta hæresi pollutam effecerunt.

Sæc. XVII. sua reversis: Postmodum Calvinistæ
A. C. 1645. scriptum quoddam *de gestis in colloquio
 charitativo Thoruniensi* ediderunt, de-
 monstrantes, quod Lutherani in hoc
 colloquio nec pacis, nec fidei amato-
 res sese exhibuissent: mox vero Hulse-
 mannus hanc labem a suis amoturus,
 omnem culpam in Calvinistas rejecit
 & Calixtum refellens eundem cum Ca-
 tholicorum & Calvinistarum doctrinis
 conspirasse insinulavit, edito libro, cui
 titulos: *refutatio Calvinianæ Relationis
 de Colloquio Thoruniensi*: Respondit au-
 tem Hulsemanno Constantinus Praw-
 deck Calvinista alio scripto magis ama-
 rulentum sub hoc titulo: *Manifestatio
 mendaciorum Hulsemanni de colloquio cha-
 ritativo*. Inde vero elucet, quam exi-
 gua fides ejusmodi actis, aliisque No-
 vatorum Historiis ob luculentum par-
 tium studium sit adhibenda: unice er-
 go hac in re consulenda sunt *acta hu-
 jus conventus Varsoviæ anno sequenti au-
 thoritate & mandato sacræ Regiæ Maje-
 statis ad exemplum & fidem Regii proto-
 colli impressa*: quibus consonat Patris
 Hieronymi a S. Hyacintho Carmelitæ,
 qui magno omnium Catholicorum ap-
 plausu, & hæreticorum confusione ibi-
 dem publice disputabat, *idea Colloquii
 Thoruniensis cum dissidentibus habiti Craco-
 viæ typis Andreæ Petriconii An. 1646.*
 edita. S. LIX.